

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування Дунаєвського районного суду
Хмельницької області**

05.10.2023

м. Хмельницький, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 05.10.2023 групою національного превентивного механізму (далі – група НПМ) у складі:

Кізаєвої Оксани Миколаївни, представник Уповноваженого у Хмельницькій області (керівник групи НПМ);

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації, здійснили плановий моніторинговий візит національного превентивного механізму до Дунаєвецького районного суду Хмельницької області (далі – суд, районний суд).

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України через Територіальне управління Державної судової адміністрації України в Хмельницькій області.

Місцезнаходження суду: вулиця Красінських, 4, м. Дунаївці, Хмельницька область.

Керівництво суду:

Сосна Олексій Миколайович, голова районного суду.

Рудько Галина Анатоліївна, керівник апарату суду.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Дунаєвецький районний суд Хмельницької області є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Суд розміщено у двоповерховій адміністративній будівлі. На вході до суду є інформація про найменування судового органу. Охорона приміщення суду та пропускний режим до суду здійснюється працівниками територіального підрозділу Служби судової охорони України. Пропускний пост знаходиться на першому поверсі адміністративної будівлі суду.

У приміщенні районного суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів тощо.

Станом на день відвідування у суді фактично працює 3 судді (по штату – 4). Кількість працівників суду становить 15 посадових осіб.

У будівлі суду на першому поверсі облаштовано 2 зали судових засідань, один з яких використовується для слухання кримінальних справ. Зали судових засідань обладнані необхідною технікою та технічними засобами фіксування судового процесу з можливістю відеозапису судових засідань.

Зал для розгляду кримінальних справ обладнано загородженням для розміщення підсудних, яке виготовлено з органічного скла з дотриманням вимог ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (фото 1).

Вікна залу для слухання кримінальних справ обладнані решітками, лави для розміщення підсудних (засуджених) осіб прикріплені до підлоги. Зал обладнано системою відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

Попередні зауваження.

Відвідування Дунаєвецького районного суду для виконання функцій національного превентивного механізму раніше не здійснювалось.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1. Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 28 Конституції України).

У порушення вимог пунктів 6.5.1, 6.5.2. ДБН В.2.2-26:2010, пунктів 9, 10, 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) у приміщенні суду не обладнано камери, зокрема для роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, інших осіб відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про попереднє ув'язнення та статті 88 Кримінально-виконавчого кодексу України та з розрахунку три камери на один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Варто зауважити, що підсудних (засуджених), які перебувають під вартою, вимушено тримають у стаціонарному загородженні для розміщення підсудних, яке знаходиться в залі судових засідань на першому поверсі.

За таких умов підсудні не мають змоги приймати їжу (згідно пояснень адміністрації суду приймання їжі підсудними, які перебувають під вартою, у суді не передбачено) та не мають вільного доступу до питної води та до санвузла. Відсутні приміщення для розміщення особового складу варти, санітарні вузли.

2. Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України)

У порушення вимог пункту 6.5 ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з

підсудними (засудженими), що унеможливило реалізацію їх права на конфіденційне спілкування.

Окрім цього, у порушення вимог пункту 6.4.1. ДБН В.2.2-26:2010 у суді не обладнано приміщення для роботи з матеріалами справи юристами (адвокатами, прокурорами). Ознайомлення з матеріалами справи здійснюється у кабінетах секретарів судових засідань.

3. Порушення права на рівний доступ до правосуддя (статті 21 Конституції України; статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

Приміщення суду не обладнано засобами безпеки, орієнтування, отримання інформації для осіб із порушенням зору. На вході до будівлі відсутні таблички шрифтом Брайля, в самих приміщеннях відсутня візуальна інформація щодо шляхів руху та розташування приміщень/кабінетів, в т. ч. санітарних приміщень, повністю відсутні тактильні елементи доступності, що створює серйозну небезпеку та є порушенням прав осіб з порушенням зору.

В порушення вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» вхідна група будівлі суду, яка облаштована сходами, не оснащена належним пандусом, який би відповідав вимогам ДБН (з'їзд без поручнів, відсутнє покриття), а також попереджувальними контрастними смугами, повністю відсутні тактильні елементи доступності, що порушує вимоги ДБН (фото 2).

4. Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

Не дотримано вимог пункту 14 Інструкції, зокрема відсутні бокс або огорожена стоянка для спеціального автотранспорту біля приміщення суду. Спеціальний конвойний транспорт здійснює посадку (висадку) обвинувачених (підсудних), засуджених з тильної сторони будівлі суду через запасний вхід (фото 3).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Хмельницькій області:

1.1. Опрацювати питання щодо додаткового фінансування Дунаєвецького районного суду з метою приведення його приміщень до вимог Державних будівельних норм України.

1.2. Розглянути питання щодо обладнання в приміщенні суду конвойного приміщення, необхідної кількості камер для підсудних (засуджених), кімнати для роботи адвоката з підсудним (засудженим).

1.3. Вжити заходів щодо обладнання приміщення суду відповідно до Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 для забезпечення доступу до приміщень суду особам з інвалідністю.

1.4. Опрацювати питання щодо обладнання боксу для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огороженої стоянки для спеціального автотранспорту варті.

2. Голові Дунаєвського районного суду Хмельницької області:

2.1. Забезпечити доступ до питної води підсудних (засуджених) осіб.

2.2. Опрацювати питання щодо створення умов для відвідування суду усіх груп населення, в тому числі маломобільних, відповідно до вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення».

Додаток: фотоматеріали на 1 арк.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини
у Хмельницькій області**

Оксана КІЗАЄВА

Додаток до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

